

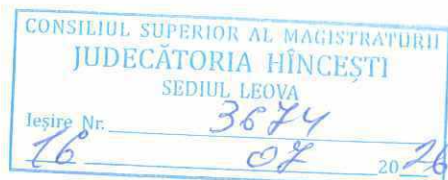

JUDECĂTORIA HÎNCEȘTI
Sediul LEOVA

mun. Hîncești, str. Chișinăului, 7, tel: (269) 23272 e-mail: jhn@justice.md
or. Ialoveni str. Prieteniei 4, tel: (268) 22163 e-mail: jia@justice.md
or. Leova str. Unirii 32, tel.: 0263-2-42-28, email: jlv@justice.md

1-34/26

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău str. Alexandru Lăpușneanu 28.

Prin prezenta, Judecătoria Hîncești, **Sediul Leova** Vă expediază cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate din data de 01.07.2026, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate și copia certificată a încheierii din 01.07.2026, emisă la cererea depusă de apărătorul inculpatului Chitorog Vladimir, avocatul Nicu Șendrea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 320 alin. (1) Cod de procedură penală.

Anexă: set de acte pe **23** file

Judecătorul judecătoriei Hîncești sediul Leova

Nicolae Zaharia

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

**str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28,
mun. Chișinău MD-2004
Republica Moldova**

S E S I Z A R E PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. 1) lit. a) și g) din Constituție

mun. Chișinău – 2026

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume/Denumirea: Șendrea

2. Prenume : Nicu

3. Funcția Avocat, apărătorul inculpatului Chitorog Vladimir

6. Numele și prenumele reprezentantului*

7. Ocupația reprezentantului

8. Adresa reprezentantului

9. Tel. 10. Fax

11.

*Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea Partea II-a a Notiței explicative)

12. Prezenta sesizare are ca obiect verificarea constituționalității sintagmei: „**La judecarea cauzei în primă instanță participă procurorul care a condus urmărirea penală sau, după caz, a efectuat de sine stătător urmărirea penală în cauza dată**”, prevăzută la art.320 alin.(1) din Codul de procedură penală.

În prezenta cauză se contestă constituționalitatea acestei norme, în măsura în care aceasta este interpretată și aplicată în sensul că simplul fapt al exercitării urmăririi penale conferă, în mod automat, procurorului legitimarea procesuală de a reprezenta acuzarea de stat în instanța de judecată, inclusiv în situațiile în care competența de exercitare a urmăririi penale a fost dobândită printr-o derogare dispusă de Procurorul General, fără ca legea să reglementeze expres dacă această derogare produce efecte și asupra competenței de reprezentare a acuzării în faza judecății.

Prin urmare, se solicită verificarea compatibilității acestei soluții legislative cu dispozițiile Constituției Republicii Moldova, în măsura în care norma contestată nu reglementează situațiile derogatorii privind competența procurorului și permite atribuirea competenței de reprezentare a acuzării în instanță exclusiv în considerarea faptului că același procuror a exercitat urmărirea penală, fără existența unei reglementări legale exprese privind transferul acestei competențe.

Norma contestată contravine dispozițiilor: **art.1 alin.(3)** din Constituție – principiul statului de drept și securității juridice; **art.20** – accesul liber la justiție și dreptul la un remediu efectiv; **art.23** – dreptul fiecărei persoane de a-și cunoaște drepturile și obligațiile, care impune exigențele de claritate, precizie și previzibilitate ale legii; **art.26** – dreptul la apărare; **art.54** – condițiile restrângerii exercițiului unor drepturi și libertăți, în măsura în care lipsa unei reglementări clare afectează garanțiile procesuale ale inculpatului; și art.5 și 6 din Convenția Europeană a Dreptului Omului.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

(A se vedea Partea a III-a a Notiței Explicative)

13. În procedura Judecătoriei Hîncești, sediul Leova, se află spre examinare cauza penală de învinuire a cet. Chitorog Vladimir de comiterea infracțiunilor prevăzute de art.42 alin.(5), art.46 raportat la art.284 alin.(1) Cod penal și art.42 alin.(3), art.45 alin.(1) raportat la art.243 alin.(3) lit.a), b) Cod penal. De menționat că, cauza penală în privința persoanei nominalizate a fost înregistrată în instanță la 07.04.2026, fiind înregistrat în PIGD cu nr.1-36/26, și fiind repartizat judecătorului Nicolae Zaharia.

Conform rechizitoriul cauza penală nr.2026238002, a fost expediată în ordinea art.297 CPP, cu rechizitoriu în instanța de fond, fiind semnat de procurorul în Procuratura Hîncești, oficiul Leova, Gheorghii Solomon.

Prealabil expedierii s-a stabilit că urmărirea penală în cauza penală nr. **2024238005**, a fost pornită la 26 aprilie 2024 de către Procuratura raionului Leova, în temeiul unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.284 alin.(1) din Codul penal.

Prin ordonanța din 15.05.2024, emisă de Procurorul General interimar, Ion Munteanu, s-a dispus exercitarea urmăririi penale în cauza nr.2024238005, de către Procuratura raionului Leova.

Urmărirea penală în cauza penală nr.**2025238003** a fost pornită la 22 septembrie 2025 de către **Procuratura Hîncești, Oficiul Leova**, în temeiul unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 243 alin.(3) lit.a),b) din Codul penal.

Prin ordonanța Procurorului General interimar, Alexandru Machidon, din 06.10.2025, efectuarea urmăririi penale în cauza penală nr.**2025238003**, a fost dispusă de către **Procuratura Hîncești, Oficiul Leova**.

La 15.10. 2025, cauzele penale nr.**2025238003**, și nr.**2025238003**, fiind conexe într-o singură procedură cu atribuirea numărului unic de evidență **2024238005**.

La 02.04.2026, din cauza penală nr.**2024238005**, în privința învinutului Chitorog Vladimir Tudor a fost disjunctă într-o procedură separată cu atribuirea numărului de evidență nr.**2026238002**.

IV- EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

(A se vedea Partea a IV-a a Notiței Explicative)

14. Excepția de neconstituționalitate se ridică din motivul că sintagma: „*La judecarea cauzei în primă instanță participă procurorul care a condus urmărirea penală sau, după caz, a efectuat de sine stătător urmărirea penală în cauza dată*”, prevăzută la art.320 alin.(1) din Codul de procedură penală, care contravine prevederilor din art.1 alin.(3), art.20, art.23, art.26, art.54 din Constituție; și art.6 din Convenția Europeană a Dreptului Omului.

14.1. Argumentăm afirmațiile invocate prin următoarele elemente de fapt și de drept.

A. ÎN DREPT

14.2. Prevederile relevante din Constituție

Articolul 1 alin. (3) Statul Republica Moldova

Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4 alin.(1) și (2)

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 15

Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 16 alin.(1) și (2)

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23 alin. (2)

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26

Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 54 alin. (1) - (2)

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional

și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

14.3. Prevederi relevante din Codul de procedură penală al RM:

Articolul 1

Noțiunea și scopul procesului penal

(1) Procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces și a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prevederile prezentului cod. Procesul penal se consideră început din momentul sesizării sau autosesizării organului competent despre pregătirea sau săvîrșirea unei infracțiuni.

(2) Procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvîrșite, astfel ca orice persoană care a săvîrșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată.

(3) Organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sînt obligate să activeze în așa mod încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată și ca nici o persoană să nu fie supusă în mod arbitrar sau fără necesitate măsurilor procesuale de constrîngere ori să nu fie victima încălcării altor drepturi fundamentale.

Articolul 7 alin.(1)-(3¹)

Legalitatea procesului penal

(1) Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

(2) Dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

(3) În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

(3¹) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, **instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției**, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Articolul 10 Respectarea drepturilor, libertăților și demnității umane

(1) Toate organele și persoanele participante la procesul penal sînt obligate să respecte drepturile, libertățile și demnitatea persoanei.

(2) Limitarea temporară a drepturilor și libertăților persoanei și aplicarea de către organele competente a măsurilor de constrîngere față de ea se admit numai în cazurile și în modul strict prevăzute de prezentul cod.

Articolul 19

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod.

Articolul 53¹

Procurorul ierarhic superior

(1) Procuror ierarhic superior este:

k) pentru toți procurorii din cadrul sistemului Procuraturii – Procurorul General.

(2) Procurorul ierarhic superior, pe lângă atribuțiile prevăzute la art. 52 alin. (1), în cadrul urmăririi penale realizează următoarele atribuții pentru exercitarea controlului ierarhic:

b) retrage, prin ordonanță motivată, în cazurile prevăzute la alin. (3), materialele și cauzele penale repartizate și le transmite altui procuror pentru examinare;

Articolul 257

Locul efectuării urmăririi penale

(4¹) Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale exercită și conduc urmărirea penală în privința infracțiunilor date în competența lor, indiferent de locul săvârșirii acestora.

(5) Procurorul General poate dispune, motivat, transmiterea cauzei de la un organ de urmărire penală unui alt organ de urmărire penală în conformitate cu prevederile prezentului cod.

Articolul 270²

Competența Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale

(1) Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale exercită urmărirea penală în cazul:

2) infracțiunilor prevăzute la art. 135–144, art. 166¹ alin. (3) și (4), art. 279, 283, 284, 295–295², 337–346¹, 352² și 352³ din Codul penal;

3) infracțiunii prevăzute la **art.243 din Codul penal**, dacă bunurile provin din infracțiunile date în competență conform prezentului articol ori dacă infracțiunea a fost descoperită de aceasta și nu se cunoaște infracțiunea principală;

Articolul 271

Verificarea competenței

(7) Procurorul General și adjuncții lui pot dispune, printr-o ordonanță motivată, efectuarea urmăririi penale de către orice organ de urmărire penală în conformitate cu prevederile prezentului cod.

Articolul 320

Participarea procurorului la judecarea cauzei ...

(1) Participarea procurorului la judecarea cauzei este obligatorie și el își exercită atribuțiile prevăzute în art. 53. **La judecarea cauzei în primă instanță participă procurorul care a condus urmărirea penală sau, după caz, a efectuat de sine stătător urmărirea penală în cauza dată.** În caz de imposibilitate a participării acestuia, procurorul ierarhic superior dispune participarea la ședință a altui procuror. În caz de necesitate, procurorul ierarhic superior poate dispune participarea unui grup de procurori.

(2) Reprezentând învinuirea de stat, procurorul se călăuzește de dispozițiile legii și de propria sa convingere bazată pe probele cercetate în ședința de judecată.

14.4. Prevederi relevante din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură

Articolul 3

Principiile de organizare și de activitate a Procuraturii și a procurorului

(1) Procuratura își desfășoară activitatea în conformitate cu legea.

(2) Organizarea și activitatea Procuraturii sînt transparente și presupun garantarea accesului societății și al mijloacelor de informare în masă la informațiile despre această instituție, cu excepțiile prevăzute de lege și cu asigurarea respectării regimului datelor cu caracter personal.

(3) Procuratura este independentă de puterile legislativă, executivă și judecătorească, de orice partid politic sau organizație social-politică, precum și de oricare alte instituții, organizații sau persoane. Imixtiunea în activitatea Procuraturii este interzisă. Procuratura cooperează cu alte autorități pentru realizarea funcțiilor prevăzute de prezenta lege.

(4) Procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

(5) Independența procesuală a procurorului este asigurată prin garanții care exclud orice influență politică, financiară, administrativă sau de altă natură asupra procurorului legată de exercitarea atribuțiilor sale.

(6) În condițiile prevederilor art. 13 din prezenta lege și ale Codului de procedură penală, activitatea procurorului poate fi supusă controlului din partea procurorului ierarhic superior și a instanței judecătorești.

(7) Procurorul este obligat, prin întreaga sa activitate, să asigure supremația legii, să respecte drepturile și libertățile persoanelor, egalitatea lor în fața legii, să asigure un tratament juridic nediscriminatoriu pentru toți participanții la procedurile judiciare indiferent de calitatea acestora, să respecte Codul de etică al procurorilor și să participe la formarea profesională continuă.

Articolul 4

Cadrul juridic de activitate a Procuraturii

Activitatea Procuraturii este reglementată de Constituție, de prezenta lege, de alte acte legislative, precum și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 5

Funcțiile Procuraturii

În condițiile legii, Procuratura îndeplinește următoarele funcții:

a) conduce și exercită urmărirea penală și **reprezintă învinuirea în instanța de judecată**, coordonează executarea hotărârilor judecătorești în materie penală privind confiscarea specială sau confiscarea extinsă a bunurilor, privind repararea prejudiciului cauzat de infracțiune statului și privind compensarea cheltuielilor de judecată;

Articolul 9

Procuraturile specializate

(1) Procuraturile specializate activează în anumite domenii speciale și își exercită atribuțiile pe întreg teritoriul Republicii Moldova. În sistemul Procuraturii activează Procuratura Anticorupție și Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale. În caz de necesitate, prin lege, pot fi create și alte procuraturi specializate.

(2) Atribuțiile, competența, organizarea și funcționarea procuraturilor specializate se reglementează prin legi speciale, legislația procesual-penală și propriile regulamente de activitate.

.....

(5) Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale este specializată în combaterea criminalității organizate, a terorismului, precum și a altor infracțiuni atribuite în competența sa și are următoarele atribuții specifice:

a) **exercită urmărirea penală în cauzele privind infracțiunile de tortură, infracțiunile cu caracter terorist și în cele privind infracțiunile săvârșite de o organizație criminală, precum și în alte cauze date în competența sa prin lege;**

b) conduce urmărirea penală în cauzele privind infracțiunile în care urmărirea penală este exercitată de către organele de urmărire penală ale organelor centrale de specialitate;

c) exercită sau conduce urmărirea penală în cauzele transmise acesteia pentru instrumentare de către Procurorul General;

d) **reprezintă învinuirea în instanța de judecată de fond, de apel și de recurs în cauzele menționate la lit. a), b) și c).**

14.5. Prevederi din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului:

Articolul 6 Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

.....

B. ÎN FOND

14.5. Prezenta sesizare are ca obiect verificarea constituționalității sintagmei: „*La judecarea cauzei în primă instanță participă procurorul care a condus urmărirea penală sau, după caz, a efectuat de sine stătător urmărirea penală în cauza dată*”, prevăzută la art.320 alin.(1) din Codul de procedură penală.

I. Aspecte introductive

14.6. Analiza constituționalității dispoziției contestate nu poate fi realizată prin examinarea izolată a textului normativ, ci prin raportare la întregul mecanism juridic care reglementează competența procurorului în procesul penal și delimitarea atribuțiilor între diferitele **organe ale Procuraturii**, în special delimitarea competențelor dintre procuraturile teritoriale și procuraturile specializate.

14.7. Soluționarea prezentei excepții de neconstituționalitate presupune interpretarea coroborată a normelor constituționale, a dispozițiilor Codului de procedură penală care reglementează participarea procurorului în faza judecării și a normelor speciale din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură care stabilesc competența funcțională a diferitelor structuri ale Procuraturii.

14.8. În această ordine de idei, autorul excepției nu contestă regula generală instituită de art.320 alin.(1) CPP, potrivit căreia procurorul care a condus urmărirea penală sau, după caz, a efectuat de sine stătător urmărirea penală participă și la judecarea cauzei în primă instanță. O asemenea soluție legislativă răspunde principiului continuității exercitării funcției de acuzare și, în cauzele în care competența procurorului rezultă nemijlocit din lege, nu ridică probleme de constituționalitate.

14.9. Problema constituțională apare însă în situațiile derogatorii, în care competența de exercitare sau de conducere a urmăririi penale nu rezultă direct din lege, ci este atribuită printr-un act individual emis de Procurorul General, în condițiile în care legea stabilește competența materială a unei procuraturi specializate.

14.10. În această ipoteză, dispoziția art.320 alin.(1) CPP nu răspunde unei întrebări esențiale pentru respectarea principiului legalității și a securității raporturilor juridice, și anume dacă procurorul căruia i-a fost atribuită, prin derogare, competența de exercitare sau de conducere a urmăririi penale dobândește, în lipsa unei dispoziții legale exprese, și competența de a reprezenta acuzarea de stat în faza judecării.

14.11. Tocmai această omisiune normativă face necesară verificarea constituționalității textului criticat prin prisma exigențelor de claritate, previzibilitate și securitate juridică ale legii, precum și a garanțiilor constituționale privind dreptul la apărare și dreptul la un proces echitabil.

I. Regula generală instituită de art.320 alin.(1) din Codul de procedură penală

14.12. Dispoziția art.320 alin.(1) din Codul de procedură penală consacră regula generală privind participarea procurorului în faza judecării cauzei în primă instanță, stabilind că la judecarea cauzei participă procurorul care a condus urmărirea penală sau, după caz, a efectuat de sine stătător urmărirea penală în cauza respectivă.

14.13. Rațiunea acestei soluții legislative rezidă în principiul continuității exercitării funcției de acuzare. Procurorul care a instrumentat cauza penală cunoaște ansamblul

probelor administrate, actele procesuale efectuate și fundamentul juridic al acuzației formulate, fiind, în mod firesc, persoana care poate asigura continuitatea reprezentării acuzării în faza judecării.

14.14. În această configurație normativă, legiuitorul a pornit de la premisa că procurorul care a exercitat ori a condus urmărirea penală este și procurorul competent potrivit legii să exercite această atribuție, astfel încât participarea sa în instanță reprezintă o consecință firească a competenței sale procesuale dobândite în faza urmăririi penale.

14.15. În consecință, autorul excepției nu contestă opțiunea legiuitorului de a institui regula continuității procurorului între faza urmăririi penale și faza judecării. O asemenea soluție este compatibilă cu principiile procesului penal atât timp cât competența procurorului de a exercita urmărirea penală și competența acestuia de a reprezenta acuzarea în instanță rezultă din aceleași norme legale și aparțin aceleiași autorități competente.

14.16. Pentru stabilirea compatibilității constituționale a dispoziției contestate este necesară determinarea naturii juridice a normei prevăzute de art.320 alin.(1) CPP. Numai prin identificarea funcției pe care această dispoziție o ocupă în sistemul procesual penal poate fi stabilit dacă ea constituie un temei autonom de competență sau doar reglementează modalitatea de exercitare a unei competențe deja existente.

14.17. Din analiza literală a art.320 alin.(1) CPP rezultă că legiuitorul nu utilizează noțiunea de „competență” și nici nu stabilește criteriile dobândirii acesteia. Norma se limitează la a prevedea că „la judecarea cauzei în primă instanță participă procurorul care a condus urmărirea penală sau, după caz, a efectuat de sine stătător urmărirea penală în cauza dată”, iar în prima teză stabilește că procurorul „își exercită atribuțiile prevăzute la art.53”. Prin urmare, textul contestat presupune existența prealabilă a competenței procurorului și reglementează exclusiv participarea acestuia în faza judecării.

14.18. Rezultă că art.320 alin.(1) CPP nu reprezintă o normă atributivă de competență, ci o normă de organizare procesuală, destinată să asigure continuitatea exercitării funcției de acuzare între faza urmăririi penale și faza judecării. Competența procurorului trebuie să rezulte din alte norme ale sistemului juridic, iar nu din dispoziția art.320 alin.(1) CPP însăși.

II. Particularitățile competenței procurorului în cauzele pentru care legea instituie competența procuraturilor specializate

14.19. Regula generală consacrată de art.320 alin.(1) din Codul de procedură penală funcționează în mod firesc în cauzele în care competența procurorului de a exercita urmărirea penală și competența de a reprezenta acuzarea în instanță rezultă nemijlocit din lege și aparțin aceleiași structuri a Procuraturii. În asemenea situații, continuitatea participării aceluiași procuror în faza judecării reprezintă consecința firească a competenței sale legale.

14.20. Situația juridică este însă diferită în cauzele pentru care legiuitorul a instituit un regim special de competență, atribuind exercitarea unor categorii de infracțiuni procuraturilor specializate. În aceste cazuri, competența procurorului nu mai rezultă exclusiv din dispozițiile Codului de procedură penală, ci trebuie analizată în coroborare cu dispozițiile Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură, care delimitează competențele dintre procuraturile teritoriale și procuraturile specializate.

14.21. Astfel, potrivit art.9 alin.(5) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale exercită atribuții distincte privind **exercitarea urmăririi penale, conducerea urmăririi penale, reprezentarea învinuirii în instanțele de judecată**. Rezultă că legiuitorul nu tratează aceste atribuții ca fiind identice, ci le consacră ca atribuții procesuale autonome, exercitate în cadrul aceleiași competențe materiale conferite procuraturii specializate.

14.22. Analiza dispozițiilor art.9 alin.(5) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură relevă că legiuitorul nu s-a limitat la stabilirea competenței Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale exclusiv în faza urmăririi penale. Dimpotrivă, acesta a reglementat în mod expres și distinct competența acestei procuraturi de a reprezenta învinuirea în instanțele de fond, de apel și de recurs în cauzele atribuite competenței sale.

14.23. Din această reglementare rezultă că legiuitorul a urmărit asigurarea unei continuități instituționale a exercitării funcției de acuzare în cauzele de competența procuraturilor specializate. Astfel, competența funcțională a PCCOCS nu este limitată la faza urmăririi penale, ci se extinde, potrivit voinței exprese a legiuitorului, și asupra fazei de judecată, prin atribuirea expresă a competenței de reprezentare a învinuirii în instanță.

14.24. Această opțiune legislativă demonstrează că legiuitorul nu a considerat reprezentarea acuzării în instanță ca fiind o consecință implicită a exercitării ori conducerii urmăririi penale. Dacă aceasta ar fi fost intenția legiuitorului, dispoziția art.9 alin.(5) lit.d) din Legea nr.3/2016 ar fi fost lipsită de utilitate normativă, întrucât competența de reprezentare a acuzării ar fi rezultat automat din lit.a)-c). Or, prin consacrarea distinctă a lit.d), legiuitorul a evidențiat că reprezentarea învinuirii în instanță constituie o atribuție autonomă, care necesită un temei juridic propriu

14.25. Tocmai această tehnică legislativă confirmă că, în concepția legiuitorului, competența de reprezentare a acuzării în instanță nu este absorbită de competența de exercitare sau de conducere a urmăririi penale. În consecință, atunci când Procurorul General atribuie, prin derogare, competența de exercitare ori de conducere a urmăririi penale unei alte procuraturi, nu poate fi prezumat, în lipsa unei dispoziții legale exprese, că aceeași derogare produce efecte și asupra competenței distincte de reprezentare a învinuirii în instanță.

14.26. Din coroborarea dispozițiilor art.5 și art.9 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură rezultă că legiuitorul distinge constant între exercitarea urmăririi penale și reprezentarea învinuirii în instanță. Ambele atribuții sunt enumerate distinct și beneficiază de un regim juridic propriu. Această opțiune legislativă exclude posibilitatea de a considera că atribuirea competenței pentru exercitarea urmăririi penale produce, în mod implicit, și atribuirea competenței de reprezentare a acuzării în instanță.

14.27. Totodată, legea permite Procurorului General ca, în anumite situații expres prevăzute, să atribuie unei alte procuraturi competența de exercitare ori de conducere a urmăririi penale într-o cauză care, potrivit regulii generale, ar reveni competenței unei procuraturi specializate. Prin urmare, atribuirea competenței de exercitare a urmăririi penale prin ordonanța Procurorului General constituie o derogare de la regula generală a competenței materiale.

14.28. Problema constituțională nu rezidă în posibilitatea Procurorului General de a atribui, prin derogare, competența de exercitare ori de conducere a urmăririi penale. Această prerogativă este prevăzută de lege și nu constituie obiectul prezentei excepții de neconstituționalitate.

14.29. Problema apare însă în momentul în care procesul penal trece din faza urmăririi penale în faza judecării. În această etapă, procurorul nu mai exercită atribuții de urmărire penală, ci exercită o funcție procesuală distinctă, constând în reprezentarea acuzării de stat în fața instanței de judecată. Prin urmare, atribuirea competenței de exercitare a urmăririi penale nu conduce, în mod necesar, la atribuirea competenței de reprezentare a acuzării în instanță, în lipsa unei dispoziții legale exprese care să prevadă o asemenea consecință juridică.

14.30. Or, dispoziția art.320 alin.(1) din Codul de procedură penală utilizează ca unic criteriu de legitimare procesuală pentru participarea procurorului în faza judecării împrejurarea că acesta a condus ori a exercitat urmărirea penală. Norma nu distinge între procurorul a cărui competență rezultă nemijlocit din lege și procurorul căruia competența de exercitare a urmăririi penale i-a fost atribuită printr-o derogare dispusă de Procurorul General. În egală măsură, norma nu stabilește dacă această derogare produce efecte și asupra competenței de reprezentare a acuzării în instanță și nici nu prevede un mecanism juridic prin care instanța să poată verifica existența și limitele unei asemenea competențe.

14.31. Dispoziția art.320 alin.(1) CPP constituie norma generală care reglementează participarea procurorului în faza judecării în toate cauzele penale. În schimb, dispozițiile art.9 alin.(5) din Legea nr.3/2016 reglementează, în mod special, competența funcțională a Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, inclusiv competența acestora de a reprezenta învinuirea în instanțele de judecată.

14.32. Deși cele două reglementări urmăresc același scop general — exercitarea funcției de acuzare - ele operează pe planuri juridice diferite. Codul de procedură penală stabilește regulile desfășurării procesului penal, iar Legea nr.3/2016 stabilește competența instituțională și funcțională a diferitelor structuri ale Procuraturii.

14.33. Problema de constituționalitate rezultă tocmai din lipsa unei norme de corelare între cele două acte normative. Legiuitorul nu a prevăzut dacă derogarea dispusă de Procurorul General asupra competenței de exercitare sau de conducere a urmăririi penale produce efecte și asupra competenței distincte de reprezentare a acuzării în instanță. În lipsa unei asemenea reglementări, dispoziția art.320 alin.(1) CPP ajunge să fie utilizată, prin interpretare, ca normă atributivă de competență, deși funcția sa legislativă este diferită.

III. Insuficiența normativă a art.320 alin.(1) CPP în reglementarea situațiilor derogatorii privind competența procurorului

14.34. Din analiza coroborată a dispozițiilor Codului de procedură penală și ale Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură rezultă că legiuitorul a reglementat expres competența Procurorului General de a atribui, în condițiile legii, competența de exercitare ori de conducere a urmăririi penale unei alte procuraturi decât cea competentă potrivit regulii generale. În schimb, legiuitorul nu a reglementat efectele unei asemenea derogări asupra competenței de reprezentare a acuzării în faza judecării.

14.35. Astfel, în lipsa unei norme exprese care să stabilească dacă procurorul căruia i-a fost atribuită competența de exercitare ori de conducere a urmăririi penale dobândește și competența de a reprezenta acuzarea de stat în instanță, dispoziția art.320 alin.(1) CPP este susceptibilă de interpretări diferite și chiar contradictorii. Pe de o parte, aceasta poate fi interpretată în sensul că simplul fapt al exercitării urmăririi penale legitimează participarea aceluiași procuror în faza judecării. Pe de altă parte, dispozițiile Legii cu privire la Procuratură permit concluzia că reprezentarea acuzării în instanță constituie o

atribuție distinctă, care trebuie să rezulte din lege sau dintr-un act juridic expres ce conferă această competență.

14.36. În lipsa unei reglementări clare privind raportul dintre aceste două norme, instanțele judecătorești sunt puse în situația de a suplini voința legiuitorului prin interpretare, stabilind de la caz la caz dacă ordonanța Procurorului General prin care a fost atribuită competența de exercitare a urmăririi penale produce sau nu efecte și asupra competenței de reprezentare a acuzării în instanță. Or, stabilirea competenței organelor care exercită funcții judiciare nu poate depinde de interpretări jurisprudențiale sau de practici administrative, ci trebuie să rezulte în mod clar și previzibil din lege.

14.37. Această insuficiență normativă generează un risc real de aplicare neuniformă a legii și afectează securitatea raporturilor juridice. În lipsa unor criterii legale obiective, aceeași normă poate conduce la soluții diferite în cauze identice, în funcție de interpretarea dată de fiecare instanță sau de fiecare procuratură. Or, exigențele statului de drept impun ca normele care reglementează competența organelor judiciare să fie formulate cu suficientă claritate și precizie, astfel încât destinatarii lor să poată prevedea consecințele juridice ale aplicării acestora.

14.38. În realitate, dispoziția art.320 alin.(1) CPP nu reglementează competența procurorului de a reprezenta acuzarea în instanță, ci stabilește exclusiv regula continuității participării procurorului între faza urmăririi penale și faza judecătii. Cu toate acestea, în lipsa unei reglementări exprese privind situațiile derogatorii, această normă este utilizată în practică drept temei juridic pentru legitimarea competenței procurorului de a reprezenta acuzarea în instanță, deși competența și continuitatea procesuală reprezintă instituții juridice distincte.

IV. Încălcarea principiului legalității și a securității juridice prin confundarea competenței cu regula continuității procesuale

14.39. Principiului statului de drept consacrat de art.1 alin.(3) din Constituție și exigențelor art.23 din Constituție, normele juridice care reglementează competența autorităților publice trebuie să fie formulate cu suficientă claritate, precizie și previzibilitate, astfel încât destinatarii acestora să poată determina, în mod rezonabil, autoritatea competentă să exercite atribuțiile prevăzute de lege. În materia procesului penal, această exigență dobândește o importanță deosebită, deoarece competența organelor judiciare constituie o garanție a legalității procesului și a dreptului la un proces echitabil.

14.40. Competența procesuală nu poate fi prezumată și nici dedusă pe cale de interpretare extensivă. Ea trebuie să rezulte în mod expres din lege ori din actul juridic căruia legea îi conferă aptitudinea de a atribui competența. Această exigență este aplicabilă în egală măsură instanțelor de judecată, organelor de urmărire penală și procurorilor.

14.41. Or, dispoziția art.320 alin.(1) CPP transformă, în practică, împrejurarea că un procuror a condus ori a exercitat urmărirea penală într-un criteriu suficient pentru legitimarea participării acestuia în faza judecătii. Prin această interpretare, competența de reprezentare a acuzării nu mai rezultă din lege, ci este dedusă dintr-un fapt procesual anterior, respectiv din exercitarea urmăririi penale.

14.42. O asemenea soluție este compatibilă cu Constituția numai în ipoteza în care competența de exercitare a urmăririi penale și competența de reprezentare a acuzării rezultă din aceeași normă juridică și aparțin aceleiași autorități competente. În schimb, în situațiile derogatorii, în care competența de exercitare a urmăririi penale este atribuită prin ordonanța

Procurorului General, iar competența de reprezentare a acuzării este reglementată prin norme speciale, această prezumție legislativă nu mai poate funcționa fără o reglementare expresă.

14.43. În realitate, norma criticată operează o substituie între două instituții juridice diferite. În loc ca legitimarea procesuală a procurorului în faza judecătii să rezulte din existența unei competențe conferite potrivit legii, aceasta ajunge să rezulte exclusiv din împrejurarea că același procuror a exercitat anterior urmărirea penală. Prin urmare, criteriul legal al competenței este înlocuit cu criteriul continuității procesuale. Or, continuitatea participării procurorului reprezintă o regulă de organizare a procesului penal, în timp ce competența constituie condiția juridică a exercitării atribuțiilor procesuale. Cele două instituții nu sunt echivalente și nu se pot substitui reciproc în lipsa unei dispoziții legale exprese.

14.44. Admiterea unei interpretări potrivit căreia simplul fapt al exercitării urmăririi penale legitimează automat participarea procurorului în faza judecătii conduce la transformarea unei norme de procedură într-un veritabil izvor de competență. O asemenea consecință contravine principiului legalității, deoarece competența autorităților judiciare nu poate lua naștere prin interpretarea extensivă a unei norme privind continuitatea procesuală, ci numai prin voința expresă a legiuitorului.

14.45. În consecință, viciul de constituționalitate al art.320 alin.(1) CPP nu constă în faptul că permite participarea procurorului care a exercitat urmărirea penală la judecarea cauzei în primă instanță. Viciul rezidă în faptul că această normă este lipsită de o reglementare care să distingă între ipoteza generală, în care competența procurorului derivă direct din lege și ipoteza derogatorie, în care competența de exercitare sau conducere a urmăririi penale a fost atribuită printr-un act individual al Procurorului General, iar legea nu stabilește dacă această atribuire produce efecte și asupra competenței de reprezentare a acuzării în instanță. În lipsa acestei distincții, norma contestată permite ca legitimitatea procesuală a procurorului în faza judecătii să fie dedusă exclusiv din continuitatea participării sale în faza urmăririi penale, fără existența unei baze legale exprese care să reglementeze această consecință juridică.

V. Lipsa de corelare dintre art.320 alin.(1) CPP și Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură

14.46. Codul de procedură penală și Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură fac parte din același ansamblu normativ care reglementează organizarea și exercitarea funcției de acuzare în procesul penal. Prin urmare, dispozițiile art.320 alin.(1) CPP nu pot fi interpretate și aplicate izolat, ci trebuie analizate sistemic și în corelație cu normele speciale care stabilesc competența diferitelor structuri ale Procuraturii.

14.47. În timp ce art.320 alin.(1) CPP stabilește regula generală privind participarea procurorului în faza judecătii, Legea nr.3/2016 stabilește repartizarea competențelor între procuraturile teritoriale și procuraturile specializate. Prin urmare, cele două acte normative reglementează instituții juridice diferite. Codul de procedură penală reglementează desfășurarea procesului penal, Legea cu privire la Procuratură reglementează organizarea Procuraturii și delimitarea competențelor între organele acesteia.

14.48. În privința procuraturilor specializate, legiuitorul nu s-a limitat la stabilirea competenței de exercitare sau de conducere a urmăririi penale. Acesta a reglementat expres și competența de reprezentare a învinuirii în instanțele de judecată. Prin urmare,

reprezentarea acuzării în instanță constituie o atribuție legală distinctă, prevăzută expres de lege, și nu o simplă consecință implicită a exercitării urmăririi penale.

14.49. În cazul cauzelor pentru care competența materială aparține unei procuraturi specializate, atribuirea prin ordonanța Procurorului General a competenței de exercitare sau de conducere a urmăririi penale unei alte procuraturi nu echivalează, prin ea însăși, cu atribuirea competenței de reprezentare a acuzării în instanță. O asemenea concluzie nu poate fi dedusă prin interpretare, întrucât legea nu conține o dispoziție expresă care să prevadă că efectele ordonanței Procurorului General se extind și asupra fazei judecătii.

14.50. În consecință, aplicarea automată a art.320 alin.(1) CPP în asemenea situații conduce la extinderea efectelor juridice ale ordonanței Procurorului General dincolo de limitele prevăzute de lege. Or, competența autorităților judiciare nu poate fi extinsă pe cale de interpretare și nici prezumată în lipsa unei norme legale exprese.

14.51. Într-un stat de drept, competența autorităților publice reprezintă o materie rezervată legii. Aceasta trebuie să fie determinată prin norme clare, precise și previzibile, astfel încât nici autoritățile publice și nici instanțele de judecată să nu fie nevoite să completeze prin interpretare voința legiuitorului. În materia procesului penal, această exigență este cu atât mai importantă cu cât exercitarea funcției de acuzare implică ingerințe directe în drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei.

VI. Incidența dispozițiilor constituționale privind legalitatea, securitatea juridică și dreptul la apărare

14.52. Potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale, principiul statului de drept consacrat de art.1 alin.(3) din Constituție presupune că exercitarea atribuțiilor autorităților publice trebuie să se întemeieze pe norme juridice clare, precise și previzibile, care să delimiteze fără echivoc competența fiecărei autorități. Competența unei autorități publice nu poate rezulta din prezumții, interpretări extensive sau deducții logice, ci trebuie să fie stabilită prin norme legale exprese.

14.53. Această exigență dobândește o importanță sporită în materia procesului penal, unde procurorul exercită funcția constituțională de reprezentare a interesului public și de susținere a acuzării de stat. Legalitatea exercitării acestei funcții constituie o garanție procesuală atât pentru persoana acuzată, cât și pentru buna administrare a justiției. Prin urmare, identitatea persoanei care reprezintă acuzarea în instanță nu poate fi lăsată la aprecierea practicii judiciare și nici dedusă implicit din exercitarea anterioară a urmăririi penale.

14.54. În lipsa unei reglementări exprese privind efectele atribuirii competenței de exercitare a urmăririi penale asupra competenței de reprezentare a acuzării în instanță, dispoziția art.320 alin.(1) CPP permite soluții diferite în practică și creează o stare de incertitudine juridică incompatibilă cu exigențele art.23 din Constituție. Persoana supusă procesului penal nu poate prevedea, în baza legii, care este autoritatea competentă să exercite funcția de acuzare în faza judecătii și nici nu dispune de criterii legale obiective pentru verificarea acestei competențe.

14.55. Această lipsă de previzibilitate afectează în mod direct și dreptul la apărare garantat de art.26 din Constituție. Exercitarea efectivă a dreptului la apărare presupune posibilitatea contestării competenței autorității care exercită funcția de acuzare. În lipsa unor criterii legale clare privind dobândirea competenței de reprezentare a acuzării în

instanță, dreptul de a contesta această competență devine iluzoriu, întrucât instanța este lipsită de un reper normativ în raport cu care să efectueze controlul de legalitate.

14.56. În aceeași ordine de idei, dispoziția criticată afectează și dreptul consacrat de art.20 din Constituție privind accesul liber la justiție. Accesul efectiv la justiție nu presupune numai posibilitatea formală de a formula cereri și excepții procesuale, ci și existența unui cadru normativ care să permită instanței examinarea efectivă a acestora. Or, în lipsa unei reglementări privind competența procurorului în situațiile derogatorii, instanța nu verifică existența competenței, ci prezumă că aceasta rezultă din simpla exercitare a urmăririi penale, ceea ce goleşte de conținut controlul jurisdicțional asupra legalității participării procurorului în faza judecătii.

14.56. Insuficiența normativă a art.320 alin.(1) CPP produce un efect procedural suplimentar. În lipsa unor criterii legale privind verificarea competenței procurorului în faza judecătii, instanțele sunt determinate să substituie analiza competenței prin prezumția continuității procesuale. Ca urmare, incidentele procesuale prin care se contestă competența procurorului nu sunt soluționate prin verificarea actelor juridice care conferă această competență, ci prin invocarea automată a dispozițiilor art.320 alin.(1) CPP, ceea ce transformă o normă privind continuitatea participării procurorului într-un obstacol procesual împotriva exercitării controlului de legalitate.

14.57. În consecință, problema de constituționalitate nu privește persoana procurorului care participă în cauza concretă și nici legalitatea actelor întocmite de acesta. Problema de constituționalitate rezidă în faptul că dispoziția art.320 alin.(1) CPP permite ca **legitimitatea procesuală a procurorului în faza judecătii să fie dedusă exclusiv din participarea sa anterioară la urmărirea penală**, fără ca legea să stabilească expres dacă această împrejurare este suficientă și în ipoteza cauzelor pentru care competența de exercitare a urmăririi penale a fost atribuită prin derogare, iar competența de reprezentare a acuzării este reglementată prin norme speciale.

VII. Incidența dispoziției contestate în cauza pendinte și necesitatea controlului de constituționalitate

14.58. În cauza penală pendinte, aplicarea dispoziției art.320 alin.(1) CPP a determinat instanța de judecată să considere că participarea procurorului în faza judecătii rezultă exclusiv din împrejurarea că acesta a exercitat anterior urmărirea penală în aceeași cauză. Prin urmare, instanța nu a mai analizat existența unei baze legale distincte care să legitimeze exercitarea funcției de reprezentare a acuzării în instanță.

14.59. În mod esențial, apărarea nu a contestat în prioritar faptul material că procurorul a participat la exercitarea urmăririi penale. Contestarea a vizat exclusiv existența temeiului juridic care să îi confere acestuia competența de a exercita funcția de acuzare în faza judecătii, în condițiile particulare ale cauzei, caracterizate prin atribuirea, prin derogare, a competenței de exercitare a urmăririi penale. Această distincție nu a fost analizată, întrucât instanța a considerat suficientă aplicarea art.320 alin.(1) CPP.

14.60. În lipsa unei reglementări exprese privind efectele juridice ale atribuirii prin derogare a competenței de exercitare a urmăririi penale, dispoziția contestată a fost utilizată ca temei suficient pentru legitimarea participării procurorului în faza judecătii. În acest mod, regula continuității procesuale a substituit analiza competenței legale.

14.61. Tocmai această modalitate de aplicare demonstrează relevanța constituțională a excepției. Problema dedusă controlului Curții Constituționale nu privește legalitatea unei

ordonanțe individuale și nici interpretarea unui act procesual concret. Ea privește însăși posibilitatea ca o normă juridică destinată exclusiv asigurării continuității participării procurorului să fie utilizată, în lipsa unei reglementări exprese, ca fundament al legitimării competenței acestuia de a reprezenta acuzarea în instanță.

14.62. În realitate, dispoziția art.320 alin.(1) CPP produce două efecte juridice distincte. Primul efect, expres prevăzut de legiuitor, constă în asigurarea continuității participării procurorului între faza urmăririi penale și faza judecării. Al doilea efect, rezultat exclusiv din interpretarea și aplicarea normei în practică, constă în legitimarea competenței procurorului de a reprezenta acuzarea în instanță, inclusiv în situații în care această competență nu rezultă în mod expres din lege. Or, tocmai acest al doilea efect nu este reglementat de legiuitor și constituie izvorul incertitudinii juridice care face obiectul prezentei excepții de neconstituționalitate.

VIII. Concluzii privind necesitatea exercitării controlului de constituționalitate

14.63. Din analiza sistemică a dispozițiilor art.320 alin.(1) din Codul de procedură penală, coroborate cu normele Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură, rezultă că legiuitorul a reglementat regula generală privind continuitatea participării procurorului în faza judecării, fără a reglementa situația juridică a cauzelor în care competența de exercitare sau de conducere a urmăririi penale este atribuită prin derogare de Procurorul General, iar competența de reprezentare a acuzării este stabilită prin norme speciale.

14.64. În lipsa unei asemenea reglementări, dispoziția contestată creează o veritabilă zonă de incertitudine juridică, permițând interpretări diferite cu privire la temeiul juridic al legitimării procurorului în faza judecării și determinând instanțele să utilizeze regula continuității procesuale ca fundament al competenței de reprezentare a acuzării în instanță.

14.65. Această situație afectează exigențele constituționale privind calitatea legii, securitatea raporturilor juridice și legalitatea exercitării atribuțiilor autorităților publice, întrucât competența funcțională a procurorului ajunge să fie dedusă pe cale de interpretare, iar nu stabilită printr-o normă legală expresă.

14.66. Totodată, incertitudinea normativă permite apariția unor practici judiciare diferite și creează premise pentru aplicarea neuniformă a legii, afectând egalitatea armelor, dreptul la apărare și garanțiile unui proces echitabil, consacrate de art.20 și art.26 din Constituție și de art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

14.67. Curtea Constituțională a statuat în mod constant că principiul securității juridice impune adoptarea unor norme clare, coerente și previzibile, iar dispozițiile susceptibile de interpretări contradictorii, care permit aplicări diferite în practică, nu corespund exigențelor constituționale privind calitatea legii.

14.68. În acest sens, trebuie să subliniem că dispozițiile aplicabile cărora **autoritățile le dau interpretări contradictorii care se exclud reciproc nu îndeplinesc cerința de „calitate a legii” impusă de Constituție și de Convenția Europeană** (Nasrulloev v. Rusia, nr. 656/06, § 77, 11 octombrie 2007; Ječius v. Lituania, nr. 34578/97, §§ 53-59, 31 iulie 2000).

14.69. Din aceste considerente, autorul excepției susține că sintagma contestată din art.320 alin.(1) CPP este contrară art.1 alin.(3), art.20, art.23 și art.26 din Constituție, coroborate cu art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în măsura în care permite deducerea competenței funcționale de reprezentare a acuzării în instanță din simpla

exercitare anterioară a urmăririi penale, fără existența unei reglementări legale exprese privind efectele derogării de competență asupra fazei judecătii.

14.70. În realitate, viciul de constituționalitate al dispoziției contestate nu rezidă în soluția legislativă potrivit căreia procurorul care a exercitat urmărirea penală participă și la judecarea cauzei. Această regulă este constituțională în ipoteza competenței obișnuite. Viciul apare exclusiv în situațiile derogatorii, în care legiuitorul a creat mecanismul atribuirii prin derogare a competenței de exercitare ori de conducere a urmăririi penale, fără a reglementa efectele acestei derogări asupra competenței distincte de reprezentare a acuzării în instanță. Astfel, norma contestată este utilizată în practică pentru a suplini o omisiune legislativă pe care ea însăși nu o reglementează.

V - CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

(A se vedea Partea a V-a a Notiței explicative)

15. Din motivele invocate supra, în temeiul art. 135 alin. 1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova și conform hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. 1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova,-

S O L I C I T :

1. Admiterea prezentei sesizări.
2. Constatarea că sintagma: „*La judecarea cauzei în primă instanță participă procurorul care a condus urmărirea penală sau, după caz, a efectuat de sine stăător urmărirea penală în cauza dată*”, prevăzută la art.320 alin.(1) din Codul de procedură penală, este contrară art.1 alin.(3), art.20, art.23 și art.26 din Constituție în măsura în care permite interpretarea potrivit căreia atribuirea, prin derogare, a competenței de exercitare sau de conducere a urmăririi penale produce, în lipsa unei dispoziții legale exprese, și atribuirea competenței funcționale de reprezentare a acuzării de stat în instanța de judecată.
3. În cazul în care Curtea Constituțională va aprecia existența problemei ridicate de neconstituționalitate propriu-zisă a textului contestat, solicităm constatarea existenței unei omisiuni legislative calificate, în sensul jurisprudenței Curții Constituționale, și emiterea unei adrese către Parlament în vederea completării cadrului normative.
4. În vederea eliminării incertitudinii juridice constatate, solicităm Curții Constituționale să recomande Parlamentului completarea art.320 alin.(1) din Codul de procedură penală prin reglementarea expresă a situațiilor în care competența de exercitare sau de conducere a urmăririi penale este atribuită, prin derogare, unei alte procuraturi decât cea competentă potrivit legii și prin stabilirea expresă a autorității competente să reprezinte acuzarea de stat în faza judecătii.

VI – DATELE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea partea a VI-a a Notiței explicative)

16. Suplimentar referitor la obiectul sesizării considerăm necesar de menționat și următoarele.

Până în prezent nu este o hotărâre a Curții Constituționale, având ca obiect examinarea constituționalității normei dispoziția art.320 alin.(1) Cod de procedură penală.

VII – LISTA DOCUMENTELOR

17. La prezenta sesizare urmează să fie anexate:

- materialele dosarului penal;
- cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate;

VII – DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

18. Declar pe propria onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: mun. Chișinău

Data: 07 iulie 2026

Nicu Șendrea, avocat
apărător al inculpatului **Chitorog Vladimir**

ÎN C H E I E R E

01 iulie 2026

or. Leova

Judecătoria Hîncești (sediul Leova)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, Judecător

Grefier

Cu participarea:

Acuzatorului de stat:

Apărătorilor inculpatului,

Avocații:

Inculpatului

Nicolae Zaharia

Andrea Ababii

Gheorghii Solomon, Rusu Ion

Anatolie Ceachir, Roman Plămădeală
și Nicu Șendrea

Chitorog Vladimir Tudor

examinând în ședință de judecată cererea depusă de avocatul Nicu Șendrea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 320 alin. (1) Cod de procedură penală, în cadrul cauzei penale de învinuire a lui Chitorog Vladimir Tudor în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art. 42 alin.(5), art. 46 raportat la art. 284 alin. (1); art. 42 alin. (3), art.45 alin. (1) raportat la art. 243 alin. (3) lit. a), b) Cod penal,

c o n s t a t ă:

1. La data de 07 aprilie 2026, în cadrul Judecătoriei Hîncești sediul Leova a parvenit pentru examinare cauza penală de învinuire a lui Chitorog Vladimir Tudor în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art. 42 alin.(5), art. 46 raportat la art. 284 alin. (1); art. 42 alin. (3), art.45 alin. (1) raportat la art. 243 alin. (3) lit. a), b) Cod penal.

2. Astfel, prin intermediul PIGD, în mod automat cauza penală a fost repartizată în procedura judecătorului Nicolae Zaharia.

3. În cadrul ședinței de judecată din 01 iulie 2026, avocatul Nicu Șendrea a înaintat o cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea controlului constituționalității a dispozițiilor art. 320 alin. (1) Cod de procedură penală, a sintagmei: „La judecarea cauzei în prima instanță participă procurorul care a condus urmărirea penală sau, după caza, a efectuat de sine stătător urmărirea penală în cauza dată”, care este contrară art. 1 alin. (3), 20, 23, 26 din Constituție în măsura în care permite interpretarea potrivit căreia atribuirea, prin derogare, a competenței de exercitare sau de conducerea urmăririi penale produce, în lipsa unei dispoziții legale exprese și atribuirea competenței funcționale de reprezentare a acuzării de stat în instanța de judecată.

În cazul în care Curtea Constituțională va aprecia existența problemei ridicate de neconstituționalitate propriu – zisă a textului contestarea existenței unei omisiuni legislative calificate, în sensul jurisprudenței Curții Constituționale și emiterea unei drese către Parlament în vederea completării cadrului normative.

În vederea eliminării incertitudinii juridice constatăte, solicită Curții Constituționale să recomande Parlamentului completarea art. 320 alin. (1) Cod de procedură penală prin reglementarea expresă a situațiilor în care competența de exercitare sau de conducere a urmăririi penale este atribuită prin derogare unei alte procuraturi decât cea competentă potrivit legii și prin stabilirea expresă a autorității competente să reprezinte acuzarea de stat în faza judecății.

4. În ședința de judecată:

Acuzatorii de stat au indicat că este o cerere neîntemeiată.

Apărătorii și inculpatul Chitorog Vladimir au susținut cererea.

5. Aprecierea instanței de judecată

Audiind participantul la proces, analizând cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale în vederea controlului constituționalității a

sintagmei: „La judecarea cauzei în prima instanță participă procurorul care a condus urmărirea penală sau , după caza, a efectuat de sine stătător urmărirea penală în cauza dată” din art. 320 alin. (1) Cod de procedură penală, materialele cauzei penale și legislația pertinentă, instanța de judecată consideră că cererea depusă de avocatul Nicu Șendrea, urmează a fi admisă, din următoarele considerente.

În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei. Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere.

Din conținutul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată reține că apărătorul inculpatului, avocatul Nicu Șendrea solicită sesizarea Curții Constituționale în vederea controlului constituționalității dispozițiilor art. 320 alin. (1) Cod de procedură penală și anume a sintagmei: „La judecarea cauzei în prima instanță participă procurorul care a condus urmărirea penală sau , după caza, a efectuat de sine stătător urmărirea penală în cauza dată” care consideră că este contrară art. 1 alin. (3), 20, 23, 26 din Constituție în măsura în care permite interpretarea potrivit căreia atribuirea, prin derogare, a competenței de exercitare sau de conducerea urmăririi penale produce, în lipsa unei dispoziții legale exprese și atribuirea competenței funcționale de reprezentare a acuzării de stat în instanța de judecată.

La fel solicită, în cazul în care Curtea Constituțională va aprecia existența problemei ridicate de neconstituționalitate propriu – zisă a textului contestarea existenței unei omisiuni legislative calificate, în sensul jurisprudenței Curții Constituționale, emiterea unei drese către Parlament în vederea completării cadrului normative.

În vederea eliminării incertitudinii juridice constată, solicită Curții Constituționale să recomande Parlamentului completarea art. 320 alin. (1) Cod de procedură penală prin reglementarea expresă a situațiilor în care competența de exercitare sau de conducere a urmăririi penale este atribuită prin derogare unei alte procuraturi decât cea competentă potrivit legii și prin stabilirea expresă a autorității competente să reprezinte acuzarea de stat în faza judecării.

Instanța de judecată, cu privire la condițiile de admisibilitate ale sesizării menționează:

- 1) prevederile art. 320 alin. (1) Cod de procedură penală fac parte din categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- 2) excepția de neconstituționalitate este ridicată de către apărătorul inculpatului în cadrul procesului penal;
- 3) prevederile contestate posibil urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei penale;
- 4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate sub acest aspect.

În asemenea circumstanțe, instanța de judecată ajunge la concluzia de admite cererea depusă de apărătorul inculpatului, avocatul Nicu Șendrea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 320 alin. (1) Cod de procedură penală și anume a sintagmei: „La judecarea cauzei în prima instanță participă procurorul care a condus urmărirea penală sau ,

după caza, a efectuat de sine stătător urmărirea penală în cauza dată” care consideră că este contrară art. 1 alin. (3), 20, 23, 26 din Constituție în măsura în care permite interpretarea potrivit căreia atribuirea, prin derogare, a competenței de exercitare sau de conducerea urmăririi penale produce, în lipsa unei dispoziții legale exprese și atribuirea competenței funcționale de reprezentare a acuzării de stat în instanța de judecată.

În temeiul celor expuse, călăuzindu-se de prevederile art.7, 342 Cod de procedură penală, instanța de judecată,

d i s p u n e:

Se admite cererea depusă de apărătorul inculpatului Chitorog Vladimir, avocatul Nicu Șendrea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 320 alin. (1) Cod de procedură penală și anume a sintagmei: „La judecarea cauzei în prima instanță participă procurorul care a condus urmărirea penală sau , după caza, a efectuat de sine stătător urmărirea penală în cauza dată” care consideră că este contrară art. 1 alin. (3), 20, 23, 26 din Constituție în măsura în care permite interpretarea potrivit căreia atribuirea, prin derogare, a competenței de exercitare sau de conducerea urmăririi penale produce, în lipsa unei dispoziții legale exprese și atribuirea competenței funcționale de reprezentare a acuzării de stat în instanța de judecată.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 320 alin. (1) Cod de procedură penală și anume a sintagmei: „La judecarea cauzei în prima instanță participă procurorul care a condus urmărirea penală sau , după caza, a efectuat de sine stătător urmărirea penală în cauza dată”.

Se sesizează Curtea Constituțională în vederea realizării controlului constituționalității dispozițiilor cuprinse în art. 320 alin. (1) Cod de procedură penală și anume a sintagmei: „La judecarea cauzei în prima instanță participă procurorul care a condus urmărirea penală sau , după caza, a efectuat de sine stătător urmărirea penală în cauza dată”

Se remite în adresa Curții Constituționale prezenta încheiere și sesizarea apărătorului inculpatului Chitorog Vladimir, avocatul Nicu Șendrea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 320 alin. (1) Cod de procedură penală și anume a sintagmei: „La judecarea cauzei în prima instanță participă procurorul care a condus urmărirea penală sau , după caza, a efectuat de sine stătător urmărirea penală în cauza dată”

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecător

Nicolae Zaharia